

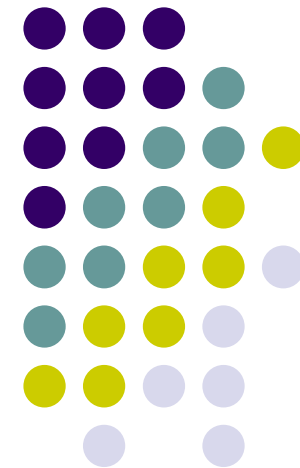
amdg.ffrz.hr → nastava
izborni predmet, FFRZ
zimski sem. 2017./18.; 3 ECTS

Osnove biblijske duhovnosti

Dr. sc. Niko Bilić, SJ

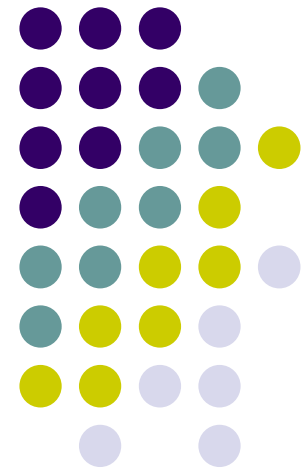
FFRZ, Teološka aula (1. kat)
ponedjeljkom u 16:15

Uskrsli Učitelj – kako sama sebe tumači

**Sveto pismo
na putu
do Emausa
i natrag
(Lk 24,13-45)**

1. osnova biblijske duhovnosti

**“...zaustave se” (Lk 24,17)
pred Kristom**

Onaj kome se nadamo

- “A mi smo se nadali” (Lk 24,21)
 - Otkupitelj s razočaranima
- Dijaloška inicijativa: “pretresanje” (17)
 - *Kleofa* imenom poznat (18)
- “stranac” (18) prihvaćena uvreda
 - Pedagoška “gluma”: “Što?” (19)
 - Kao da hoće dalje (28)
- Sluša:
 - Cjelokupan ljudski projekt
- Govor srcu: “bezumni” (25)
 - *protunapad* “stranca”

Biblija na Uskrs

- “Počevši od Mojsija i svih proroka... što ima o njemu u svim Pismima” (Lk 24,27);
- Tumačenje (27): “*otvara nam Pisma*” (32)
- “Sve što je u *Zakonu, Prorocima i Psalmima* o meni napisano” (Lk 24,44)
 - *Treba se ispuniti*

Preokret

- **ὄφθαλμοί – oči (v16.31)**
 - prikračene (16);
 - → otvorene (31)
- **uzima, blagoslivlja, lomi, daje kruh (30 usp. 35)**
- **καρδία – srce (25.32)**
 - sporo (25),
 - → gori (32)
- **govor (17.29):**
 - pretresanje (17)
 - → “Ostani sa nama” (29)
 - Još ne znaju tko je

Plodovi

- zajednički osjećaj
(Lk 24,32 usp. Fil 2,5)
 - Dijalog o zbivanjima (Lk 24,14) →
 - dijalog o srcu (32)
- povratak u Jeruzalem
 - από “od” 13, εις “u” 33
 - Mjesto muke = sveto mjesto
- zajedništvo (33.36)
 - Novi susret s Kristom:
 - ruke i noge (39.40),
blagovanje (43)

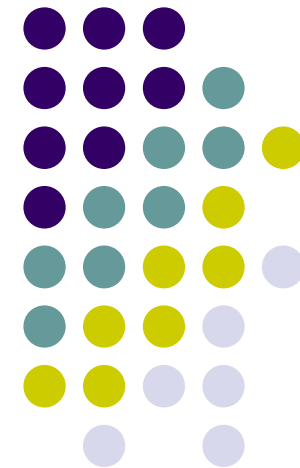
amdg.ffrz.hr → nastava
izborni predmet, FFRZ
zimski sem. 2017./18.; 3 ECTS

Osnove biblijske duhovnosti

Dr. sc. Niko Bilić, SJ

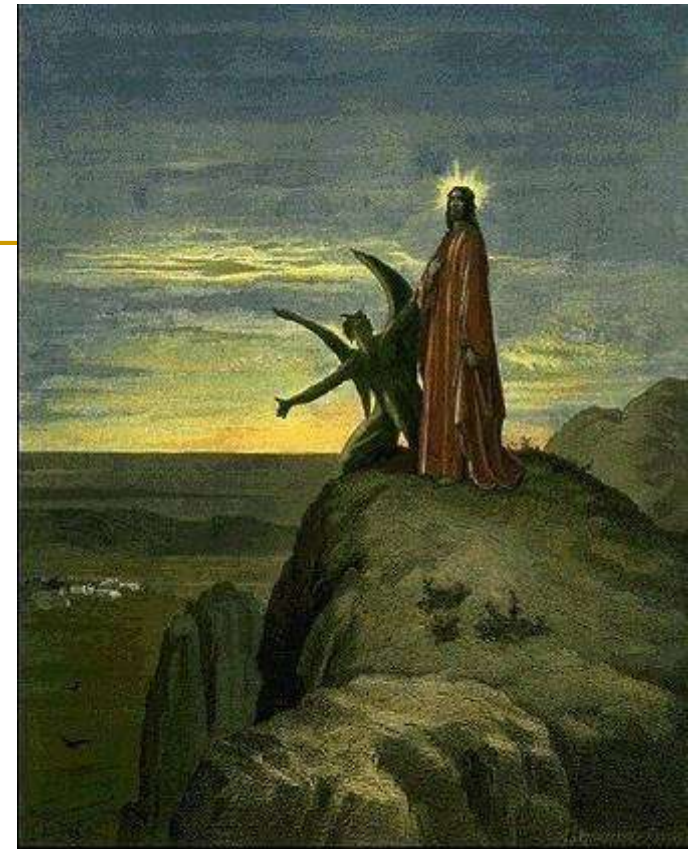
FFRZ, Teološka aula (1. kat)
ponedjeljkom u 16:15

Kristova kušnja u pustinji

Mk 1,12s

Mt 4,1–11; Lk 4,1–13

2. osnova biblijske duhovnosti

Kako Isus koristi Bibliju

Temeljni Markov izvještaj

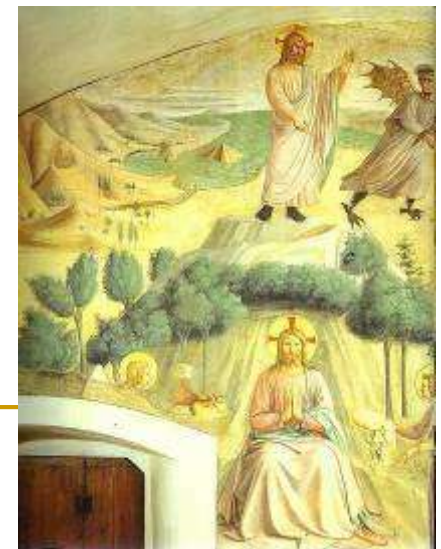
- Mjesto (Mk 1,12)?
- Pustinja
 - = Narod Božji na putu
 - Vrijeme u Mk 1,13?
- 40 dana
 - Mojsije na Sinaju (Izl 24,18 ; 34,28)
 - Ilija na putu (1 Kr 19,8)
 - *Dj 1,3?*
 - Isus nakon uskrsnuća
 - Zbivanje (Mk 1,13)?
- Isus u napasti
 - 40 dana (usp. Lk 4,2)
 - Kontekst – prije u **Mk 1,10s?**
- Objava Duha (v10) i Oca (v11)
 - Poslije (v14)?
- Isus propovijeda (v14)
 - Likovi (v13)?
- Isus, Sotona, zvijeri, anđeli
 - Vodstvo (Mk 1,12)?
- Duh
- “izbacuje”
- vodi (Lk 4,1)
- Da bude iskušan (Mt 4,1)

Dijelovi i dinamika teksta u Mt 4

- Uvod (Mt 4,1s)
- 40 dana *posta* (v2 = Lk 4,1s)
- razgovori Mt 4,3–10 – kada?
 - poslije 40 dana?
- 1. dijalog (3s) – *kušnja*?
- kamen – kruh (v3); – *odgovor*?
- γέγραπται “Pisano je!” (v4.7.10)
 - Zapovijed Kristu (v3):
 - “reci!” (v3)
- 2. dijalog (v5–7) – *gdje*?
- Vrh hrama – *kušnja*?
- Baci se! (v6) – preuzeta metoda?
- Svetogrdna:
“pisano je” Ps 91,11s (v6)
- o čemu govori Ps 91,12?
- “Nogom o kamen”
 - Skok s hrama?
- samoubilački
- 3. dijalog (v8–10) – *gdje*?
- Visoka gora – *kušnja*?
- Vlast – kraljevstvo *Božje* (4,17);
slava *Očeva* (16,27)
 - Laž u 4,8?
- Sve s jedne točke
 - Dovršetak u v11?
- Anđeli (usp. Mk)

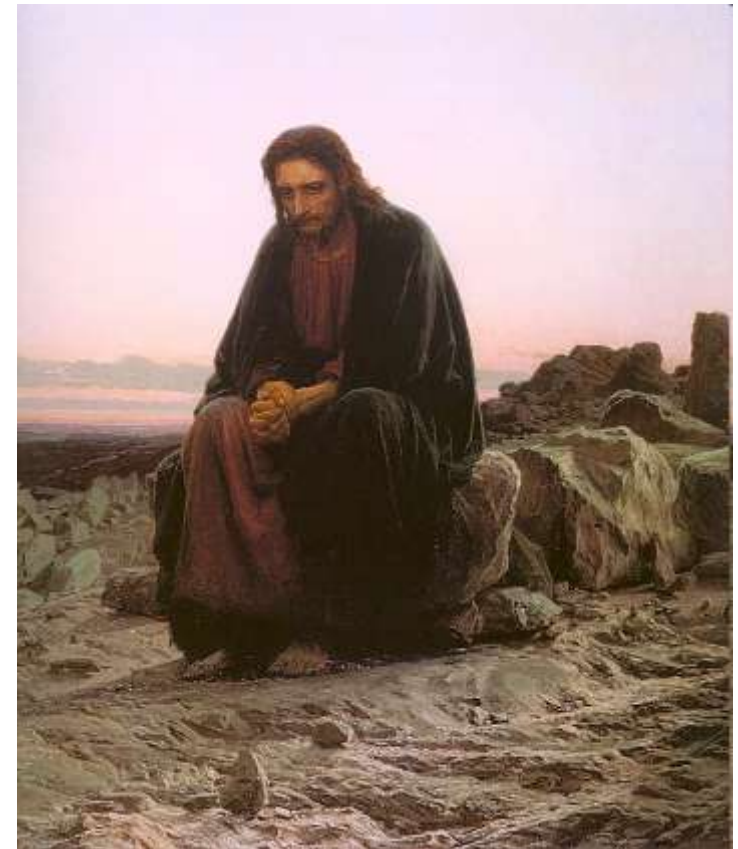
Fra Angelico,
Kristova kušnja,
poslije 1450

Isus i Biblija

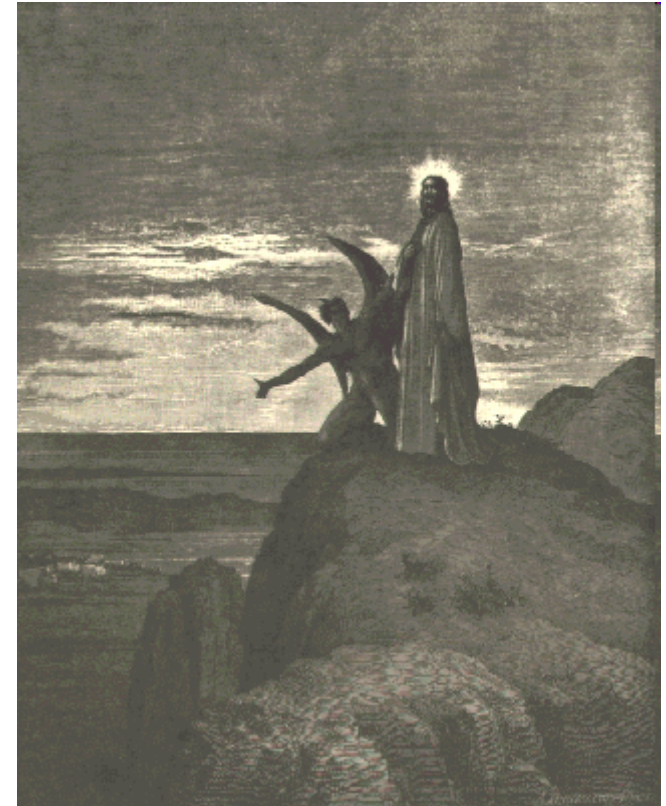
- ❑ Snaga Božje riječi za pojedine kušnje?
- Dostatna, napasnik prelazi na novu
 - ❑ Odakle odgovori?
 - ❑ “Pisano je” (Mt 4,4.7.10)
- ne samo o kruhu **Pnz 8,3b**
 - ❑ → Od čega čovjek živi!
- ne iskušavajte Boga svoga **Pnz 6,16a** (LXX jd.)
- Njemu iskazuj štovanje – Bogu se klanjaj! (“boj se, služi”) **Pnz 6,13a** (NZ: + μωνος)

Ivan Nikolajevič Kramskoj, Krist u pustinji, 1873.

Sinoptička usporedba

- Mk “divlje zvijeri”, *samo* 40 dana
- Lk 4,1–13 – novi elementi?
- Slijed kušnji (Lk 4,**3.5.9**):
 - 1. λίθος – ἄρτος (kamen – kruh v3),
 - 2. βασιλείαι (kraljevstva v5),
 - 3. ἱερός (hram v9)
- Sotonska tvrđnja u **Lk 4,6**:
 - Meni je dana vlast (Lk 4,6)
 - Usp. “ja ću ti dati” (Mt 4,9)
- Kristov odgovor u **4,12**
na zlorababu Pisma (Lk 4,10s)
- “rečeno je” – živa predaja
(Lk 4,12) →

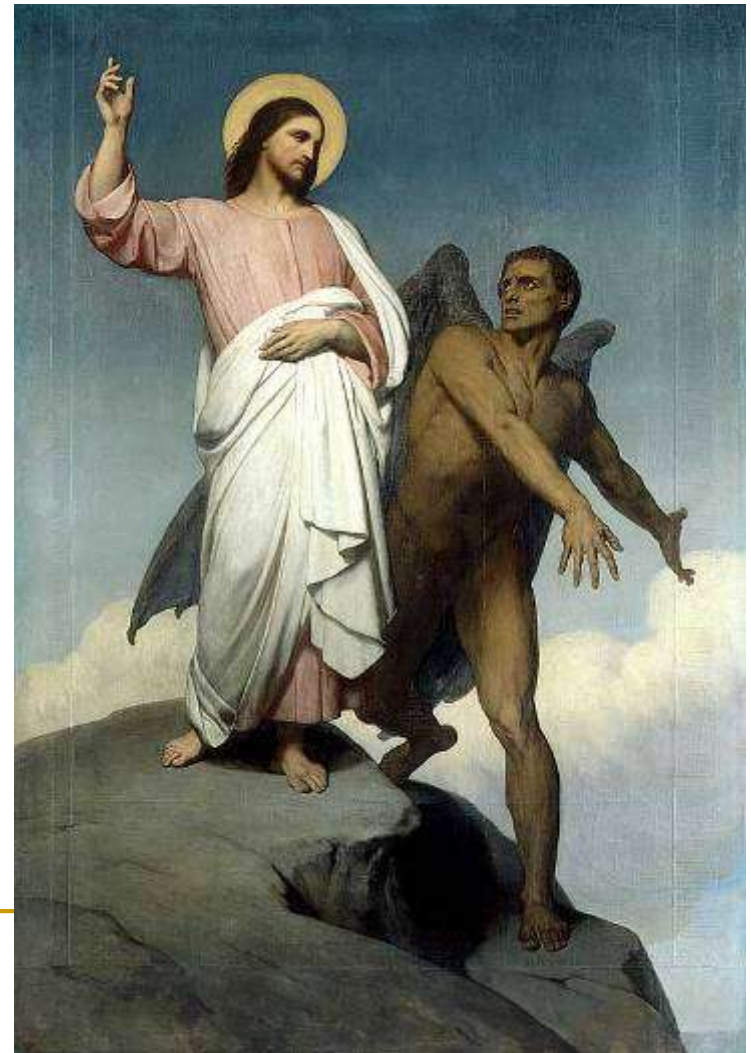

Gustav Dore, Isusova kušnja, 1865.

- Sotona odlazi (**4,13**)
– *zauvijek?*
- Do nove prilike

Četvrta kušnja i velika pobjeda

- “Ako si Sin Božji...” Mt 4,3.6 (Lk 4,3.9)
 - usmjerena na **Mk 1,11**
- “Ti si Sin moj, Ljubljeni u tebi mi sva milina” (Mk 1,11, Lk 3,22)
 - “Ovo je Sin moj” (Mt 3,17)
 - Tko ponavlja kušnju u **Mt 27,40**?
- Prolaznici (27,39):
“Ako si Sin Božji...”
 - Konačna pobjeda u Mt 4,10 – čime?
- Ime – vlastita riječ, raskrinkan
 - Usp. Post 3, Job 1s → NZ
 - Čovjek: “dati ime” (Post 2,19s)
- zapovijed (Mt 4,10): “Odlazi!”

Pravo lice Sina Božjega

- **tesar → Rabbi**
- **Nasamo, proslavljeno lice Kristovo**
 - Mojsije i Ilija – Zakon i proroci
- **“Moj sin, ljubljeni” (Mk 9,7)**
 - Nadvladana kušnja
- **“Slušajte ga” – autoritet Kristov**
- **preobraziti (Mk 9,2), vidjeti (ukazati) (4)**
- ***Trpni oblik* – Očevo djelo**

